

nebo rozluky. Pořad ohledů svědčí tomu, že při úvaze ostatních okolností padají tyto na váhu nejprv s ohledem na dítě. Vždyť dítky jsou dle Šu 21 obč. zák., pokud jsou nezletilé, pod zvláštní ochranou zákona a této se jim musí dostati i při rozhodování o tom, kdo z rodičů je má vychovávat. Ochranu poskytuje soud mimo spor mezi manžely o výchovu, ale také v něm a poskytuje ji dítěti jako soud nesporný, a nemohl by mu ji poskytnouti případně sám od sebe jako soud sporný, kde je vázán přednesem stran a vůbec zásadou projednací. Pro pořad nesporný mluví i ohledy účelnosti. Připustí-li se sporný pořad, nebude se lze vyhnouti rozporům mezi rozhodnutím sporného soudu o právech manželů a základy nesporného soudce na ochranu zájmu dítěte. Nemá-li býti vyloučena ochrana dítěte a opatření soudce nesporného, stane se často spor mezi manžely a jeho rozhodnutí bezúčelným, bude-li rozhodnutí ono moci býti zvráceno opatřením v zájmu dítěte se strany soudce nesporného. Takovým stavem zase by trpěla vážnost soudů. Řízení před sborovými soudy jest i nákladnější a složitější, nežli rychlé, neformální a možnost zatímních opatření z moci úřadu poskytující řízení nesporné. Proto by bylo lze připustiti pořad sporný jen za podmínek Šu 2 čís. 7 nesp. říz., nejde-li o zájmy dítěte, nýbrž jen o sporné právo manželů. V případě, o němž jde, učinil však soud opatření v zájmu dítěte a stalo se tak právem v řízení nesporném.

Čís. 6412.

Fideikomisárnímú substitutu přísluší právo k rekursu proti povolení exekuce vnučeným zástavním právem k substituční nemovitosti bez zachování substitučního práva.

Lhůta k rekursu počíná pro nezletilé fideikomisaře doručením usnesení, povolujícího exekuci, poručníku jich pro fideikomisaře, třebas mu povolující usnesení bylo již dříve doručeno jako fiduciáři.

Fiduciář spolu se substitutem má všechna oprávnění, která jinak přísluší jedinému vlastníku věci samotnému. Bez souhlasu substitutů může fiduciář s nemovitostí nakládati pouze bez újmy práv substitutů a mohou se jeho jednání s touto výhradou státi předmětem knihovních zápisů.

(Rozh. ze dne 29. října 1926, R I 836/26.)

Soud prvního stálice povolil ku vydobytí peněžité pohledávky exekuci vkladem vnučeného zástavního práva na polovici nemovitosti náležející Barboře L-ové a zatížené fideikomisární substitucí. Rekursní soud vyhověl rekursu Barbory L-ové a fideikomisárních substitutů potud, že povolil exekuci bez újmy na zavázané polovici nemovitostí vázajícího obmezení vlastnictví Barbory L-ové fideikomisární substitucí. Důvod y: Podle usnesení ze dne 19. října 1911 bylo vloženo na polovici nemovitostí zapsaných v knihovních vložkách čís. 66 a 95 kat. obce V-a, právo vlastnické Barboře L-ové a současně byla ohledně této polovice poznamenána fideikomisární substituce ve prospěch nezlet. Heleny,

Anny, Marie a Matěje V-ových dle odst. III. snímku ze spisu notářského ze dne 21. srpna 1911. Dle obsahu tohoto odstavce obmezeno jest vlastnictví Barbory L-ové k postoupení nemovitostí tím způsobem, že bude povinna tuto jí náležející polovici nemovitostí po své smrti zanechatí svým nezletilým dětem Heleně, Anně, Marii a Matěji V-ovým. Jakkoli tudíž tato polovice těchto nemovitostí Barboře L-ové patřící jest obmezena fideikomisární substitucí, zůstává vlastnictvím Barbory L-ové arciť obmezeným, a může proto býti zatížena exekucním zástavním právem. Z objektivního rozsahu práva zástavního (§ 457 obč. zák.) však vyplývá, že povolení jeho na nemovitostech fideikomisární substitucí zatížených jest možným jen potud, pokud se vklad zástavního práva povoluje b e z ú j m y na zavazené nemovitosti vážnoucího obmezení vlastnictví fideikomisární substitucí, neboť povolení vkladu zástavního práva bez tohoto obmezení přičilo by se povaze obmezení vlastnictví, ježto fiduciář nemá neobmezeného a výhradného vlastnictví k věci, nýbrž vlastnictví jest obmezené a sice právě fideikomisární substitucí, a vklad práva zástavního beze všeho obmezení povolený dotýkal by se proto práv oněch osob, jimž přísluší práva z fideikomisární substituce.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

D ů v o d y:

Názor stěžovatelův, že osoby, jimž přísluší fideikomisární substituce, vůbec nejsou oprávněny k rekursu proti usnesení, jímž byla povolena beze všeho obmezení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitostech zatížených v jejich prospěch svazkem fideikomisární substituce, je mylným. Fideikomisární substitut jest budoucím majitelem oněch nemovitostí a má spolu s dočasným jejich majitelem, fiduciářem, všechna oprávnění, která příslušejí jinak neobmezenému vlastníku samotnému, má proto pochopitelný zájem, by toto jeho budoucí vlastnictví bylo uchráněno vší újmou, a je tudíž i oprávněn k rekursu proti onomu usnesení, jehož provedení může v posledních svých důsledcích vésti k soudní dražbě nemovitostí. Právo k rekursu nelze odepřít ani nezl. Marii V-ové a nezl. Matěji V-ovi, jak stěžovatel míní, protože Barbora L-ová, nynější majitelka zatížených nemovitostí, byla zpravena o povolení exekuce již dne 29. května 1924 a, jsouc mateřskou poručnicí těchto nezl. dětí, nepodala proti němu ani vlastním ani jejich jménem stížnosti, takže se usnesení stalo pro ně již dávno pravoplatným. Dovolací rekurs sám připouští, že usnesení nebylo fideikomisárním substitutům doručeno, a ze spisů jde na jevo, že se o nich neděje zmínka ani v žádosti o povolení exekuce ani v usnesení jí vyhovujícím ani v adrese tohoto usnesení, řízeného jen na Barboru L-ovou bez jakéhokoliv dodatku, svědčícího o tom, že zásilka platí i pro její děti — poručence. Když Barbora L-ová, zvěděvši o zahájení exekuce jen z nahodilé okolnosti, že se v její osobě setkala vlastnost fiduciáře a vlastnost zákonného zástupce některých fideikomisárních substitutů, snad ani nepostřehla nebezpečí, hrozící jejím poručencům a nepodnikla o své újmě potřebných

kroků, by je odvrátila, nemůže to býti na újmu opatrovanců, jejichž vyrozumění o povolení exekuce vymáhající věřitel nenavrhl a exekuční, pokud se tkne knihovní soud nenařídil, takže lhůta k podání opravného prostředku ani nezačala pro ně běžeti, a nemůže to býti ani na újmu práva poručenského soudu, dáti matce-poručnici, vyžádavší si dodatečně nové řádné doručení jménem jejich dětí-opatrovanců, příkaz, by podala rekurs ve lhůtě jdoucí jí v této vlastnosti znovu teprve ode dne, kdy se stalo druhé doručení.

Dovolací rekurs nemá však pravdu ani ve věci samé. Jak již podotčeno, má dočasný majitel (fiduciář) spolu se substituty všechna oprávnění, která jinak příslušejí jedinému vlastníku věci samotnému, mohou tudíž společně — po případě se svolením opatrovnického soudu — věc, zatíženou svazkem substituce libovolně zadlužiti, zciziti nebo jinak s ní naložiti a jejich právní jednání se mohou také státi předmětem — pokud se k tomu vůbec hodí — příslušného knihovního zápisu s účinností pro všechnyúčastněné osoby, jak fiduciáře, tak i substituty. Mimo to může však, což i dovolací rekurs uznává, též fiduciář sám bez souhlasu substitutů zatíženou věc zciziti, zatížiti neb jinak s ní naložiti, ale to ovšem jen se zachováním substitučního svazku, tedy bez újmy práv substitutů. I jeho jednání se mohou státi — ovšem též jen s touto výhradou — předmětem knihovních zápisů (srov. k tomu Ehrenzweig System des österr. allg. Privatrechtes z r. 1917, II. svaz. 2. pol. str. 391 a z 1920, II. svaz. I. pol. str. 342, rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni č. 1552 (jud. č. 209) sb. rak. min. sprav. a rozh. č. 4.500 sb. n. s.). Proto vyžaduje zásada důvěry ve veřejné knihy, by se tyto dva knihovní zápisy s tak různými právními účinky děly s náležitou jasností, vylučující všechny pochybnosti, zda se zatížení vztahuje toliko k právům fiduciáře či i k právům substitutů (§ 5 kn. zák.). Rekursní soud proto nepochybil, obmeziv povolení exekuce knihovním vkladem zástavního práva takovým způsobem, jež dovolací rekurs jednak napadá, jednak uznává slovy, že »exekuce ta nesměruje proti fideikomisárním substitutům a tito jí nejsou dotčeni«.

Čís. 6413.

Byl-li kdo pro opilství pravoplatně zbaven úplně svéprávnosti a zřízen mu opatrovník, jest na dovolacím soudě, k němuž se věc napotom dostala, by sám od sebe zrušil usnesení o zbavení svéprávnosti a zřízení opatrovníka a by nařídil prvému soudu, by o návrhu na zbavení svéprávnosti znovu rozhodl.

(Rozh. ze dne 29. října 1926, R I 845/26.)

Usnesením prvního soudu ze dne 29. prosince 1923 byl František V. zbaven úplně svéprávnosti pro opilství a usnesením ze dne 29. ledna 1924 byl mu zřízen opatrovníkem Josef V. Usnesením ze dne 16. června 1926 zmocnil první soud opatrovníka ku žalobě o zrušení spoluvlastnictví. Rekursní soud usnesením ze dne 14. srpna 1926 toto usnesení prvního soudu zrušil a uložil prvnímu soudu, by, doplně řízení,